

- забезпечує ідентифікацію підприємства–виробника та його товарів серед великої кількості товарів конкурентів;
- сприяє ефективному виходу виробника на нові ринки та просування нових товарів;
- дає можливість диктувати власні правила на ринку та при роботі з партнерами;
- забезпечує емоційний зв'язок зі споживачами;
- здійснює інвестиції в подальший розвиток підприємства;
- стане історією компанії, яка буде передаватися із року в рік від одного споживача до іншого.

Висновки

Український виробник усвідомив усю важливість створення ефективного бренда, і зараз ми маємо результат – відомі, могутні бренди заповнили вітчизняний ринок. Досвід українських компаній ЗАТ «Оболонь» та Roshen переконливо свідчить про те, що для успішної діяльності на ринку виробнику необхідно створити коло прихильників своєї продукції. Вирішальну роль у цьому відіграє створення особливого, єдиного за своїм характером корпоративного бренда, який би забезпечив підприємству прихильність серед споживачів та визнання на ринку.

Процес створення бренда – це своєрідне мистецтво, яке потребує часу, ресурсів, зусиль, а головне таланту своїх митців. У кінцевому результаті витвір, тобто бренд, принесе успіх ви-

робникові та створить історію, яка супроводжуватиме його діяльність на ринку.

Література

1. Аакер Д. Создание сильных брендов. – М.: Издательский Дом Гребенникова, 2003. – 439 с.
2. Будько С.Г. Brand&Branding. Возможности та безпеки // Маркетинг в Україні. – 2004. – №5. – С. 44–47.
3. Власенко О.О. Новітні підходи до створення нового бренда та виведення його на ринок // Проблеми науки. – 2007. – №2. – С. 39–42.
4. Зозульов О., Нестерова Ю. Моделі брендинга: класифікація та стишла характеристика // Маркетинг в Україні. – 2006. – №6 – С. 44–49.
5. Іщенко О.А. Теоретичні основи і механізм реалізації маркетингу. – Донецьк: ТОВ «Юго–Восток, ЛТД», 2005. – 386 с.
6. Кий М. Оцінювання вартості бренда // Отдел маркетинга. – 2007. – №9. – С. 13–18.
7. Котлер Ф. Основы маркетинга: кратк. курс. – Новое изд. – М.: Вильямс, 2002. – 643 с.
8. Купчинська М., Орлов В. Що бренд прийдешній нам готує? // Маркетинг в Україні. – 2004. – №5. – С. 41–43.
9. Матвиенко Ж. Бренд: за что мы платим? // Отдел маркетинга. – 2007. – №3. – С.11–13.
10. Пустотін В. 10 років брендобудівництва в Україні: тенденції, основні уроки, перспективи // Маркетинг в Україні. – 2006. – №6. – С. 40–45.

О.М. ЛЕВЧЕНКО,
д.е.н., доцент, Кіровоградський національний технічний університет

Напрями впровадження процесу трансферу освітньо–професійних знань у сферу вищої освіти в умовах інноваційного розвитку економіки

У статті розглядається сутність трансферу сучасних знань. Охарактеризовані особливості трансферу освітньо–професійних знань. Визначено основні напрями формування та впровадження сучасного механізму трансферу освітньо–професійних знань у сферу вищої освіти.

В статье рассматривается сущность трансфера современных знаний. Охарактеризованы особенности трансфера образовательно–профессиональных знаний. Определены основные направления формирования и внедрения современного механизма трансфера образовательно–профессиональных знаний в сфере высшего образования.

Постановка проблеми. На початку XXI століття за умов, коли розвинені країни світу вступили до постіндустріальної, інформаційної епохи, світ стає все більш розділений вже не ідеологічно, а передусім технологічно, і це вимагає цілком нового, інноваційного підходу до питання розвитку держави. Країни, що не

встигають за розвитком глобальних технологій, нездатні утримувати свої життєві стандарти навіть на існуючому рівні, не кажучи про його підвищення.

Ось чому подальший соціально–економічний розвиток України залежить у значному ступені від ефективності функціонування системи вищої освіти, яка створює конкретні умови і можливості для формування висококваліфікованих кадрів, а відтак, інноваційного розвитку економіки держави.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Дослідженню інноваційних аспектів розвитку вищої освіти приділяють увагу у своїх працях В. Антонюк, Л. Антошкіна, І. Бондар, Л. Лісого, А. Колот, І. Манцуров, Л. Семів, О. Сологуб та інші [1, 2].

У той же час теоретичні та методологічні засади інноваційного розвитку вищої освіти вимагають свого подальшого дослідження з метою формування механізму регулярного трансферу наукових та прикладних сучасних знань у сферу вищої освіти,

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

що дозволить забезпечити високий якісний рівень підготовки кадрів у відповідності до потреб інноваційної моделі економіки.

У зв'язку з цим **метою** даної **статті** є визначення основних напрямів упровадження процесу трансферу сучасних знань у навчальний процес вищих навчальних закладів.

Виклад основного матеріалу. За умов становлення інноваційної моделі розвитку національної економіки особливе місце має займати питання інформаційного забезпечення процесу підготовки кадрів у сфері вищої освіти. Саме тому основою сучасного інноваційного навчального процесу та розвитку, зокрема вищої освіти, має стати формування механізму перманентного трансферу нових знань у навчальний процес у сферу вищої освіти, зокрема на регіональному рівні.

У зв'язку з цим існує необхідність формування інноваційного механізму не лише трансферу технологій, що властиво для технологічної парадигми розвитку економіки, а й трансферу знань загалом.

Саме «трансфер знань» є за цих умов більш ємним поняттям, яке включає як безпосередньо цілеспрямовану передачу технологій, так і нових знань [3].

Особливістю сучасного трактування трансферу знань в умовах поширення гуманістичної парадигми є те, що необхідно виокремлювати як традиційний трансфер технологічних знань із сфер науки та вищої освіти у виробництво, так і, навпаки, перенесення нових наукових та прикладних (практичних) знань у сферу вищої освіти, або трансфер освітньо-професійних знань. Окрім матеріалізації наукових (фундаментальних та прикладних), інженерних, організаційно-економічних тощо знань у нових інтелектуальних продуктах, поступово відбувається також їхня трансформація в освітньо-професійні знання.

Таким чином, в умовах формування інноваційної моделі економіки якість освітніх послуг, окрім стану матеріально-технічного забезпечення та якісного рівня професорсько-викладацького складу, значною мірою буде визначатися саме якістю їхнього інформаційного наповнення та швидкістю процесу трансферу освітньо-професійних знань (тобто терміном передачі сучасних наукових та інженерних знань до сфери вищої освіти).

Окрім матеріалізації наукових (фундаментальних та прикладних) інженерних, організаційно-економічних та інших знань в нових інтелектуальних продуктах поступово відбувається також їх трансформація в освітньо-професійні знання. Саме якість цих знань і впливає на процес формування професіонального потенціалу, зокрема у сфері вищої освіти.

У зв'язку з цим вагому роль у формуванні інноваційної інфраструктури в Україні як на національному, так і регіональному рівні мають відігравати університети. Вони мають бути ініціаторами створення регіональних центрів науково-технічної інформації; з комерціалізації результатів наукових досліджень, які мають взяти на себе роль центрів з трансферу технологій; створення механізмів трансферу науково-технічної інформації до складу навчальних продуктів, тобто трансферу освітньо-професійних знань [3].

Саме створення ефективної моделі трансферу освітньо-професійних знань у підсумку має стати тим інструментом, завдяки

якому можна буде забезпечувати високу якість підготовки кадрів з вищою освітою саме для потреб інноваційної економіки. Функціонування такої моделі не може бути чимось відокремленим від інноваційних процесів розвитку вищої освіти та національної економіки загалом, а має стати їх гармонійною складовою. Підвищення якісного рівня підготовки студентів на інноваційних засадах, залучення їх до науково-дослідних та інноваційних проєктів дозволить, як свідчить світовий досвід, у майбутньому сприяти підвищенню якості їх підготовки та поширенню можливостей університетів щодо здійснення інноваційної діяльності.

Загалом, характеризуючи модель впливу трансферу освітньо-професійних знань на якість підготовки фахівців з вищою освітою та відповідно національної економіки, необхідно зазначити, що вплив останнього можна описати умовно за допомогою трьох основних контурів (див. рис.).

Перший контур демонструє позитивний вплив від упровадження моделі трансферу освітньо-професійних знань на підвищення якості підготовки фахівців інноваційного типу та відповідного поліпшення якості кадрового забезпечення науки і виробництва, підвищення конкурентоспроможності останнього.

Другий контур характеризує вплив від упровадження трансферу освітньо-професійних знань на процес розвитку інноваційної моделі економіки та відповідного інноваційного розвитку науки і виробництва шляхом сприяння розвитку інноваційної інфраструктури (центрів трансферу технологій при ВНЗ та великих підприємствах, технополісів та інноваційних бізнес-інкубаторів, венчурних фондів), інтелектуалізації та підвищення інноваційної активності виробництва, формування інноваційних кластерів, розвитку інноваційного підприємництва, ринку інтелектуальних продуктів тощо.

Третій контур демонструє зворотний позитивний вплив від якісного розвитку трудового потенціалу через: підвищення якості підготовки фахівців; розвиток ринку кваліфікованої робочої сили та підвищення вартості інтелектуальної праці; формування ефективної системи безперервної професійної освіти; формування інноваційної культури та підвищення інноваційної якості людських ресурсів.

Він впливає на подальший розвиток інноваційної моделі національної економіки та, відповідно, інноваційний розвиток виробництва, науки й вищої освіти.

Таким чином, упровадження моделі трансферу освітньо-професійних знань, тобто створення позитивних умов для отримання сферою вищої освіти нових освітніх знань та їхнього подальшого включення у навчальний процес, уможливить не лише забезпечення високого рівня підготовки фахівців інноваційного типу, а й, безперечно, сприятиме формуванню інноваційної моделі національної економіки загалом.

У зв'язку із зазначеним необхідно, на нашу думку, розглядати три основні перспективні варіанти реалізації моделі трансферу освітньо-професійних знань в контексті підвищення якості підготовки фахівців та формування інноваційної моделі економіки.

Перший варіант полягає в тому, що держава, визнаючи обмеженість власних ресурсів та необхідність залучення великого

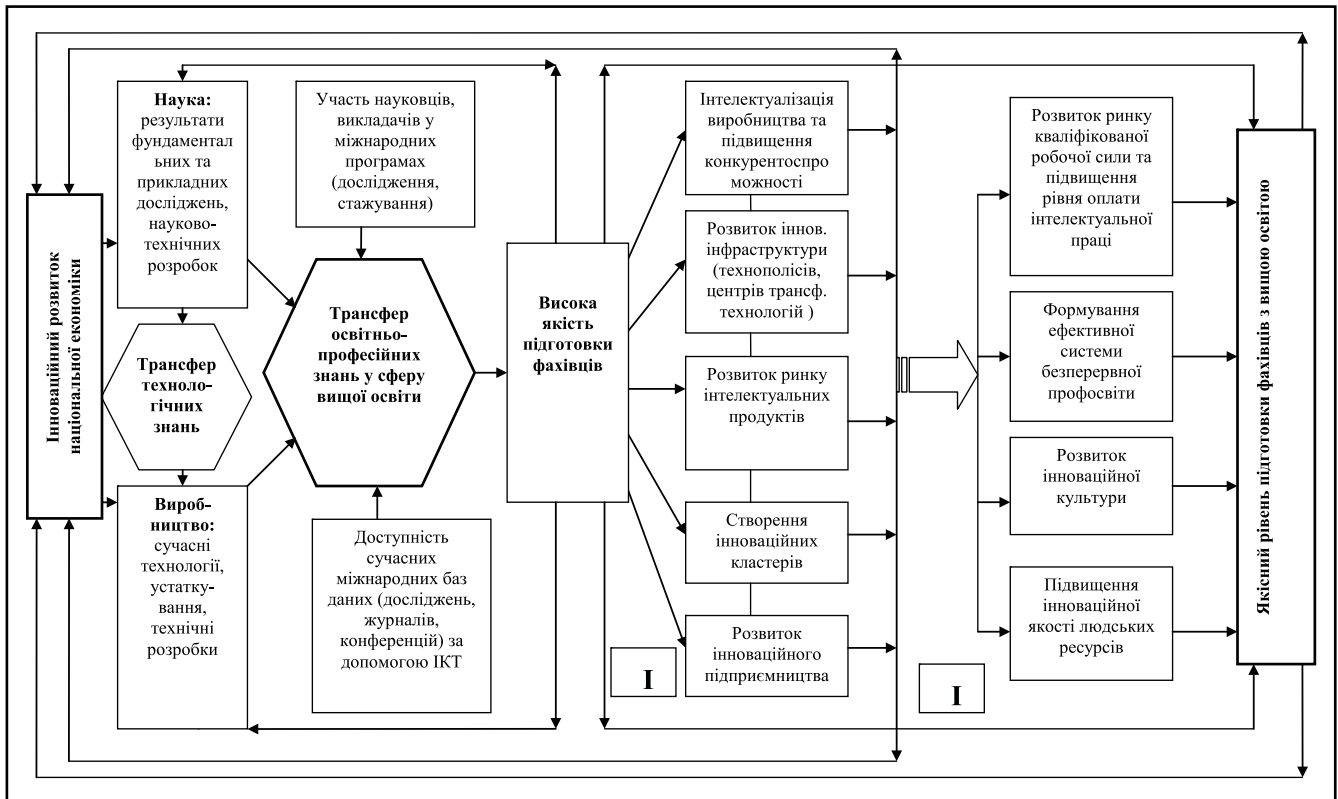

Схема взаємозв'язку трансферу освітньо-професійних знань та якісного рівня підготовки фахівців у контексті інноваційного розвитку економіки

Джерело: складено автором.

капіталу в особі великих підприємств різних галузей економіки, розглядає їх як основний локомотив інноваційного розвитку як економіки загалом, так і людських ресурсів зокрема. За умов створення пільгових умов для розширення інноваційної діяльності таких підприємств, які мають як фінансові ресурси, так і ринки збуту своєї продукції, останні будуть потребувати кваліфікованих кадрів інноваційного типу. Самі працедавці будуть об'єктивно зацікавлені активніше брати участь у навчальному процесі в рамках ВНЗ та поступово створювати корпоративні навчальні центри, де вони могли б у перспективі навчати спеціальних знань потенційних та наявних молодих фахівців. У даному випадку якість навчання шляхом надання студентам сучасних професійних знань для них буде означати зменшення витрат на подальше навчання у власних навчальних центрах.

За такої моделі для проведення дослідної роботи будуть залучатися як науковці ВНЗ, так і поступово будуть створюватися власні корпоративні дослідні центри підприємств. З метою посилення взаємодії ВНЗ, які мають великий резерв кадрів з науковими ступенями, та підприємств держава має стимулювати організаційними й економічними важелями реалізацію спільних дослідних та інноваційних проектів, а також подальше використання отриманих нових знань у навчальному процесі для підвищення якості підготовки фахівців. Поряд з цим самі підприємства мають стимулюватися щодо передачі ВНЗ устаткування, ноу-хау, обладнання лабораторій, зокрема і на своїй базі тощо.

Другий варіант полягає у розгляді ВНЗ та науково-дослідних установ як головних суб'єктів інноваційного розвитку націо-

нальної економіки. За даної моделі держава має спрямовувати свої зусилля на залучення наукових кадрів, зокрема ВНЗ, до участі у реалізації наукових та інноваційних проектів, відповідно, міжнародного, національного, регіонального і галузевого рівнів, а також вирішення інноваційних потреб конкретних підприємств. Дана модель має реалізовуватися шляхом підвищення зацікавленості самих наукових кадрів, особливо навчальних закладів, у здійсненні ними дослідної діяльності. Адже ту модель, яка існує на сучасному етапі, зокрема у державних ВНЗ, можна охарактеризувати як дестимулюючу і таку, що не дозволяє повною мірою розкрити інтелектуальний потенціал професорсько-викладацького складу ВНЗ.

Поряд із цим мають вживатися реальні заходи щодо створення при ВНЗ наукових та технологічних парків, а також інших інноваційних організаційних структур, які будуть сприяти розвитку наукової та інноваційної діяльності. Така модель найбільше буде сприяти розвитку малого та середнього інноваційного бізнесу. В той же час і великі підприємства зможуть також на взаємовигідних умовах залучати наукові кадри для реалізації власних проектів. Ще одним позитивним моментом даної моделі є можливість залучення значної частки талановитих студентів до таких проектів, що також буде сприяти трансферу сучасних знань у сферу вищої освіти та підвищувати якісний рівень підготовки фахівців.

Третій варіант формування механізму трансферу освітньо-професійних знань полягає у залученні території і відповідних органів влади усіх рівнів до процесу формування комплексної інноваційної інфраструктури та реалізації актуальних

інноваційних проектів. Така модель дозволяє забезпечити трансфер освітньо-професійних знань шляхом, з одного боку, участі науковців і студентів ВНЗ у процесі розвитку інноваційної інфраструктури територій та реалізації інноваційних проектів, а з іншого – більш активної зацікавленості підприємств та їх сприяння підготовці фахівців інноваційного типу.

За такої моделі має відбуватися визначення за допомогою ВНЗ та працедавців пріоритетів інноваційного розвитку та окреслення відповідних інноваційних проектів, які повинні підтримуватися як підприємствами, так і органами місцевої та державної влади. Даний варіант обумовлює створення інноваційної інфраструктури із залученням як бюджетних, так і приватних коштів. Залучення бюджетних коштів особливо важливе для розвитку інноваційного підприємництва, оскільки ВНЗ, малі та середні підприємства не мають достатньо вільних коштів для реалізації інноваційних проектів, а венчурне підприємництво при цьому залишається нерозвиненим.

Таким чином, враховуючи можливі варіанти, слід зазначити, що остаточний варіант реалізації моделі трансферу освітньо-професійних знань з метою підвищення якісного рівня підготовки фахівців має комплексно враховувати можливості залучення всіх суб'єктів процесу генерування та розповсюдження нових знань як у межах системи вищої освіти, так і за її межами.

Отже, формування та реалізація моделі трансферу освітньо-професійних знань у сфері вищої освіти з метою підвищення якісного рівня підготовки фахівців в умовах інноваційного розвитку економіки має включати такі етапи:

1. Створення для ВНЗ реальних можливостей і стимулів для надання науково-технічних послуг та лібералізації господарської діяльності як шляхом виконання власними силами, так і створення з іншими суб'єктами господарської діяльності наукових парків, дослідницьких структур, інноваційних підприємств, тобто складових інноваційної інфраструктури. Поряд з цим особливо важливим є процес створення пільгових умов для залучення в цей процес значного інтелектуального потенціалу професорсько-викладацького складу та студентів, а також стимулювання використання нових знань у навчальному процесі.

2. Стимулювання підприємств щодо взаємодії з ВНЗ з метою створення та використання нових технологій, а також удосконалення існуючих. При цьому особливим чином мають підтримуватися нові науково-технічні розробки для ринку та створення з

метою їхньої появи спільних інноваційних структур, формування інноваційних кластерів. Поряд з цим має стимулюватися участь підприємств в інноваційному розвитку ВНЗ шляхом передачі технологій та устаткування, а також їх активної участі в удосконаленні навчального процесу підготовки та подальшого підвищення кваліфікації фахівців.

3. Розбудова інноваційної інфраструктури на національному рівні й на рівні окремих територій, що сприяє формуванню, відповідно, національної та регіональної інноваційних систем. Даний процес має відбуватися як із залученням бюджетних коштів, так і приватного капіталу, зокрема шляхом створення розгалуженої системи інноваційних та венчурних фондів. Особливу увагу в даному аспекті має бути приділено розвитку інноваційного підприємництва на рівні малих та середніх підприємств, адже саме вони за умов формування інноваційної моделі економіки мають стати основними споживачами інноваційної кваліфікованої праці.

Висновки

У цілому впровадження моделі трансферу освітньо-професійних знань у процес інноваційного розвитку вищої освіти сприятиме підвищенню якості підготовки фахівців шляхом інтенсифікації процесу створення наукових та інженерних знань і їх трансформації в сучасні освітні послуги, що, у свою чергу, дозволить для потреб підприємств готувати висококваліфікованих фахівців, орієнтованих на інноваційну працю.

Література

1. Антошкіна Л.І. Економіка вищої освіти: тенденції та перспективи реформування / Л.І. Антошкіна. – К.: Видавничий дім «Корпорація», 2005. – 284 с.
2. Бондар І.К. Інтелектуалізація людського потенціалу економіки України: [кол. монографія] / І.К. Бондар, І.Г. Манцуров // Соціальні аспекти інтелектуальної економіки. – К.: «Видавничий дім «Корпорація», 2009. – 214 с. – С. 17–36.
3. Левченко О.М. Професіональний потенціал: регуляторні механізми інноваційного розвитку / О.М. Левченко. Монографія. – Кіровоград: КОД, 2009. – С. 300.
4. Klaus North. The anatomy of European knowledge regions: a comparative analysis [Електронний ресурс]: / Klaus North // Forth world conference on intellectual capital for communities. – Paris, May 2008 // Режим доступу: <http://www.web.worldbank.org>